

2020-6

24. november 2020

All. nr./notatnr.:

2020-907-0001-8

Sull./sagsbeh.: MALL

Emner: Kundgørelse, kommunale vedtægter

Manglende kundgørelse af kommunale vedtægter

Ombudsmanden har på baggrund af en tidligere klagesag af egen drift undersøgt kundgørelse af Qeqqata Kommunias kommunale vedtægter.

Ombudsmanden fandt, at kommunen i perioden 2014-2020 ikke har fået kundgjort en række af kommunens kommunale vedtægter i overensstemmelse med gældende ret, da vedtægterne ikke er blevet kundgjort på hjemmesiden www.naalakkersuisut.gl, som fastsat i Selvstyrets bekendtgørelse nr. 1 af 2. januar 2014 om elektronisk kundgørelse.

Dette fandt ombudsmanden kritisabelt.

Kundgørelse er en central og grundlæggende del af lovgivningsprocessen, der skal sikre, at der skabes en officiel kilde til information om lovreglers nøjagtige ordlyd.

Kommunen var enig i ombudsmandens betragtninger herom og oplyste, at kommunen vil ændre forretningsgangene, således at kommunen sikrer, at kommunens nuværende og fremtidige vedtægter bliver kundgjort i henhold til gældende ret.

Dette tog ombudsmanden til efterretning.

Ombudsmanden har sendt en kopi af sin udtalelse til de fire andre kommuner til orientering.

(Udtalelse af 24. november 2020, j.nr. 2020-907-0001)

Ombudsmandens udtalelse:

"1. Sagen kort

Den 19. juni 2020 anmodede jeg Qeqqata Kommunia om en oversigt over vedtagne kommunale vedtægter i perioden 2014-2020. I den forbindelse bad jeg kommunen om at oplyse, hvilke af disse vedtægter, som kommunen betragter som gældende.

Jeg bad endvidere Qeqqata Kommunia om en foreløbig udtalelse om kommunens praksis for kundgørelse af kommunale vedtægter.

Den 17. juli 2020 modtog jeg Qeqqata Kommunias udtalelse med en oversigt til sagen.

2. Hvad har jeg undersøgt?

Jeg har rejst denne sag af egen drift. Jeg henviser til § 15, stk. 1, i inatsisartutlov nr. 7 af 1. juni 2017 om Ombudsmanden for Inatsisartut, som fastsætter følgende:

"Ombudsmanden kan af egen drift tage en sag op til undersøgelse."

Jeg har i pkt. 3 i min udtalelse taget udgangspunkt i dansk litteratur, fordi retsgrundlaget i Grønland på disse punkter i det væsentligste er identisk med retsgrundlaget i Danmark, som det fremgår af den nævnte henvisning.

Jeg har undersøgt, hvorvidt Qeqqata Kommunia i perioden 2014-2020 har fået kundgjort kommunens vedtægter i overensstemmelse med gældende ret.

Jeg bemærker, at jeg ikke tager stilling til eventuelle retsvirkninger af Qeqqata Kommunias manglende kundgørelse af kommunale vedtægter, herunder til kommunens forvaltning på baggrund af kommunale vedtægter, som ikke var kundgjort.

Jeg bemærker ligeledes, at jeg ikke tager stilling til, hvorvidt visse vedtægter eventuelt skal stadfæstes forud for kundgørelse.

3. Retsgrundlaget

3.1. Grundlovens § 22

§ 22 i Lov nr. 169 af 5. juni 1953 Danmarks Riges Grundlov (herefter grundloven) bestemmer følgende om kundgørelse:

“§ 22. Et af folketinget vedtaget lovforslag får lovskraft, når det senest 30 dage efter den endelige vedtagelse stadfæstes af kongen. Kongen befaler lovens kundgørelse og drager omsorg for dens fuldbyrdelse.”

Kundgørelsen er en betingelse for, at vedtagne love kan få lovskraft. Kundgørelse er således en central og grundlæggende del af lovgivningsprocessen.

I det lys, følger det af bestemmelsen i grundlovens § 22, at regeringen/ministrene har en pligt til at sikre, at stadfæstede love kundgøres.

Herudover skal kundgørelse give borgerne adgang til og mulighed for at gøre sig bekendt med de regler, som pålægger dem pligter og giver dem rettigheder.

Borgerne får dermed mulighed for at slå op i en officiel kilde, og finde ud af, hvilke regler, der gælder.

I den forfatningsretlige litteratur antages det, at kundgørelseskravet i grundlovens § 22, også gælder for anordninger, f.eks. bekendtgørelser og kommunale vedtægter.

Jeg henviser i øvrigt til Jens Peter Christensen, Jørgen Albæk Jensen og Michael Hansen Jensen, Grundloven med kommentarer, 1. udgave (2015), s. 188, Jens Peter Christensen, Jørgen Albæk Jensen og Michael Hansen Jensen, Dansk statsret, 1. udgave (2012), s. 147 samt Peter Germer, Statsforfatningsret, 5. udgave (2012), s. 137.

3.2. Kundgørelsesmåden for kommunale vedtægter

Inatsisartutlov nr. 26 af 18. november 2010 om Inatsisartut og Naalakkersuisut (herefter lov om Inatsisartut og Naalakkersuisut), som senest ændret ved inatsisartutlov nr. 2 af 29. maj 2020, fastsætter følgende vedrørende kundgørelse:

”§ 31. Inatsisartutlove og Selvstyrets bekendtgørelser træder, hvis de ikke bestemmer andet, i kraft ved begyndelsen af det døgn, der følger efter det døgn, hvori Inatsisartutloven eller Selvstyrets bekendtgørelse er kundgjort.

Stk. 2. Kundgørelse sker elektronisk. Naalakkersuisut fastsætter nærmere regler for kundgørelsen.

Stk. 3. Stk. 1 og 2 **finder tilsvarende anvendelse på kommunale forskrifter** fastsat i medfør af Inatsisartutlov, landstingslov, landstingsforordning eller Selvstyrets bekendtgørelse.” (min fremhævning)

Med hjemmel i § 31, stk. 2, i lov om Inatsisartut og Naalakkersuisut har Selvstyret udstedt bekendtgørelse nr. 1. af 2. januar 2014 om elektronisk kundgørelse, der trådte i kraft den 2. januar 2014. Bestemmelsen fastsætter følgende:

”§ 1. Kundgørelse af Inatsisartutlove, selvstyrets bekendtgørelser og kommunale vedtægter sker elektronisk på hjemmesiden www.naalakkersuisut.gl.”

[...]

Kundgørelse har således siden den 2. januar 2014 været den bindende kundgørelsesform for kommunale vedtægter.

Bemærkningerne til inatsisartutlov nr. 12 af 29. november 2013 om ændring af inatsisartutlov om Inatsisartut og Naalakkersuisut (Elektronisk kundgørelse), fastslår i overensstemmelse hermed følgende i afsnit 1:

”Kundgørelsen er en obligatorisk og formaliseret procedure for forskrifters offentliggørelse. Procedurens gennemførelse skal sikre, at offentligheden har mulighed for at gøre sig bekendt med forskriftens indhold, og kundgørelsen anses derfor som **en nødvendig betingelse for, at forskriften kan håndhæves over for borgerne**. Kundgørelsesproceduren tilgodeser dermed et retssikkerhedsmæssigt behov for, at ny lovgivning bekendtgøres på en ensartet måde over for offentligheden.” (min fremhævning)

4. Kommunens synspunkt

Qeqqata Kommunia oplyste i udtalelse af 17. juli 2020 til mig bl.a., at:

”Vi er enige i Ombudsmandens betragtninger om at kundgørelsen af love og vedtægter er en central og grundlæggende del af lovgivningsprocessen.”

Qeqqata Kommunia oplyste endvidere bl.a. følgende:

[...]

”[D]et er vores mål at følge vejledningen om stadfæstelse og kundgørelse af kommunale vedtægter, udstukket af Lovafdelingen v. Formandens Departement, hvor direktionssekretariatet samt kommunaldirektøren til enhver tid har ansvaret for at sikre dette.”

Derudover fremsendte Qeqqata Kommunian en oversigt over følgende seks vedtægter med kommunens kommentarer i kursiv:

"- Vedtægt om tværfagligt samarbejde i sociale sager for Qeqqata Kommunian, trådte i kraft den 17. marts 2015.

Vedtægten er stadfæstet af Naalakkersuisut, men ikke kundgjort. Derfor har Qeqqata Kommunian d. 17. juli rettet en skrivelse til Naalakkersuisut, hos Formandens Departement, således vedtægten kan kundgøres. Skrivelsen vedlægges samt vedtægterne vedlægges.

- Vedtægt for styrelse af de kommunale anliggender i Qeqqata Kommunian, trådte i kraft den 11. maj 2017. *er ikke blevet kundgjort, der er imidlertid vedtaget en ny – Vedtægt for styrelse af de kommunale anliggender i Qeqqata Kommunian underskrevet d. 26. september 2019, som d. 17. juli er fremsendt til Naalakkersuisut til stadfæstelse samt herefter kundgørelse. Skrivelsen samt vedtægterne er vedlagt.*

- Vedtægt om anvendelse af motoriserede befordringsmidler i det åbne land i Qeqqata Kommunian, trådte i kraft 29. april 2014.
er vedtaget ved et kommunalbestyrelsesmøde d. 29. april 2014. jeg har efter henvendelsen fra Ombudsmandens embede konstateret at Selvstyret ikke har stadfæstet den pågældende vedtægt, derfor har jeg bedt om et notat om status for stadfæstelsen, da jeg er blevet orienteret om at der har været en dialog med Selvstyret ang. Stadfæstelsen. Qeqqata Kommunias mål er at vi snarest får sikret en stadfæstelse af Naalakkersuisut, hvor vi herefter kan kundgøre vedtægten. Ombudsmanden vil blive orienteret om sagen, når der er afklaring herom.

- Vedtægt for lokaludvalg i Qeqqata Kommunian, Vedtægterne trådte i kraft den 29. maj 2019.
Vedtægterne er sendt til kundgørelse d. 17. juli 2020 til Naalakkersuisut, Formandens departement. Vedtægterne samt skrivelsen er vedlagt.

- Vedtægter for ældreråd i Qeqqata Kommunian, Således vedtaget af kommunalbestyrelsen den 27. oktober 2016.
Der er vedtaget nye vedtægter for ældrerådet som trådte i kraft d. 1. juli 2020 Sekretariatet for Velfærdsområdet har fremsendt disse til stadfæstelse hos Naalakkersuisut. For yderligere oplysninger herom kontakt [...]

- Vedtægt om fiskeri efter fjeldørred for Qeqqata Kommunian, Således vedtaget af kommunalbestyrelsen den. 28.05.2015
Kundgjort."

Under min efterfølgende behandling af sagen, blev jeg opmærksom på, at to af Qeqqata Kommunias kommunale vedtægter, henholdsvis katte- og hundevedtægt for Qeqqata Kommunia, begge kundgjort den 11. februar 2015 på www.naalakkersuisut.gl, ikke fremgik af den oversigt, som kommunen havde sendt til mig over kommunens vedtægter. Jeg bad derfor Qeqqata Kommunia om at oplyse mig, hvorvidt disse kommunale vedtægter fortsat er gældende.

Qeqqata Kommunia har ved e-mail af 2. november 2020 oplyst, at henholdsvis katte- og hundevedtægt for Qeqqata Kommunia fortsat er gældende.

5. Min vurdering

Som jeg forstår Qeqqata Kommunias udtalelse af 17. juli 2020 med oversigt samt Qeqqata Kommunias e-mail af 2. november 2020, er det kommunens opfattelse, at kommunen i perioden 2014-2020 har vedtaget i alt otte kommunale vedtægter.

Jeg konstaterer, at ud af disse otte vedtagne kommunale vedtægter, er kun følgende tre vedtægter kundgjort i overensstemmelse med § 1 i Selvstyrets bekendtgørelse nr. 1 af 2. januar 2014 om elektronisk kundgørelse:

- Vedtægt for fiskeri efter fjeldørred for Qeqqata Kommunia,
- Kattevedtægt for Qeqqata Kommunia,
- Hundevedtægt for Qeqqata Kommunia.

Det er på den baggrund min opfattelse, at Qeqqata Kommunia i perioden 2014-2020 ikke har fået kundgjort flere kommunale vedtægter i overensstemmelse med gældende ret.

Dette finder jeg kritisabelt.

Jeg noterer mig, at Qeqqata Kommunia vil ændre forretningsgangene, således at kommunen sikrer, at kommunens nuværende og fremtidige vedtægter bliver kundgjort i overensstemmelse med gældende ret.

Jeg har sendt en kopi af denne udtalelse til Formandens Departement, da de vedtægter, som Qeqqata Kommunia den 17. juli 2020 har sendt til kundgørelse hos Naalakkersuisut, dags dato endnu ikke ses at være blevet kundgjort på www.naalakkersuisut.gl.

Jeg har endvidere sendt en kopi af denne udtalelse til Kommune Kujalleq, Kommuneqarfik Sermersooq, Kommune Qeqertalik samt Avannaata Kommunia til kommunernes orientering.

Jeg foretager mig ikke yderligere i anledning af ovenstående.

Denne udtalelse vil blive offentliggjort på min hjemmeside og omtalt i min beretning for 2020.

SAGSFREMSTILLING

Den 19. juni 2020 skrev jeg bl.a. følgende til kommunen:

"Jeg er i forbindelse med en tidligere klagesag ved mit embede blevet opmærksom på en mulig en problemstilling vedrørende Qeqqata Kommunias kommunale vedtægter.

Jeg har noteret mig, at det på Naalakkersuisuts hjemmeside www.naalakkersuisut.gl under fanen "Kundgørelse" fremgår, at Qeqqata Kommunia i perioden 2014-2020 har kundgjort tre vedtægter.

Jeg har endvidere noteret mig, at der på Qeqqata Kommunias hjemmeside www.qeqqata.gl, under "Politik / Politikker og vedtægter / Vedtægter", kan findes 7 kommunale vedtægter. Jeg er opmærksom på, at der ligeledes findes kommunale vedtægter andre steder på kommunens hjemmeside.

Det er på den baggrund min umiddelbare opfattelse, at en række af Qeqqata Kommunias kommunale vedtægter muligvis ikke er kundgjort i overensstemmelse med de gældende bestemmelser for kundgørelse af grønlandske retsfor skrifter. Det drejer sig om:

- Vedtægt om anvendelse af motoriserede befordringsmidler i det åbne land i Qeqqata Kommunia
- Vedtægt for styrelsen af de kommunale anliggender i Qeqqata Kommunia
- Vedtægt om tværfagligt samarbejde i sociale sager i Qeqqata Kommunia
- Vedtægter for Ældreråd i Qeqqata Kommunia

Jeg har på denne baggrund besluttet at indlede en egen driftssag om Qeqqata Kommunias kundgørelsespraksis.

Jeg henviser til § 15, stk. 1, i inatsisartutlov nr. 7 af 1. juni 2017 om Ombudsmanden for Inatsisartut, hvor ombudsmanden af egen drift kan tage en sag op til undersøgelse.

Jeg har i undersøgelsen valgt at fokusere på perioden 2014-2020, som er perioden efter, at den nugældende kundgørelsesform trådte i kraft. Jeg henviser til selvstyrets bekendtgørelse nr. 1 af 2. januar 2014 om elektronisk kundgørelse.

[...]

4. Min videre behandling af sagen

4.1. Jeg beder Qeqqata Kommunia om en oversigt over kommunens vedtagne vedtægter i perioden 2014-2020.

I den forbindelse beder jeg Qeqqata Kommunia oplyse, hvilke af de i perioden 2014-2020 vedtagne kommunale vedtægter, som kommunen betragter som værende fortsat gældende.

4.2. Jeg beder endvidere Qeqqata Kommunia om en foreløbig udtalelse om kommunens kundgørelsespraksis.

I det omfang Qeqqata Kommunia konstaterer, at udvalgte kommunale vedtægter ikke er kundgjort efter de herom gældende retningslinjer, beder jeg kommunen meddele mig, hvad dette giver kommunen anledning til at foretage.”

[...]

Ved e-mail af 17. juli 2020 sendte kommunen en udtalelse til sagen. Kommunen anførte i den forbindelse følgende:

”Qeqqata Kommunia vil først og fremmest takke Ombudsmanden for Inatsisartut for at gøre opmærksom på kommunens manglende kundgørelse af kommunale vedtægter.

Direktionen samt direktionssekretariatet har undersøgt sagen og vil i den forbindelse komme med disse bemærkninger.

Vi er enige i Ombudsmandens betragtninger om at kundgørelsen af love og vedtægter er en central og grundlæggende del af lovgivningsprocessen.

Denne oversigt over Qeqqata Kommunias vedtagne vedtægter i perioden 2014-2020 som forespurgt ved viderebehandlingen af sagen, samt Qeqqata Kommunias kommentarer i *kursiv*.

- Vedtægt om tværfagligt samarbejde i sociale sager for Qeqqata Kommunia, trådte i kraft den 17. marts 2015.

Vedtægten er stadfæstet af Naalakkersuisut, men ikke kundgjort. Derfor har Qeqqata Kommunia d. 17. juli rettet en skrivelse til Naalakkersuisut, hos Formandens Departement, således vedtægten kan kundgøres. Skrivelsen vedlægges samt vedtægterne vedlægges.

- Vedtægt for styrelse af de kommunale anliggender i Qeqqata Kommunia, trådte i kraft den 11. maj 2017. *er ikke blevet kundgjort, der er imidlertid vedtaget en ny –*

Vedtægt for styrelse af de kommunale anliggender i Qeqqata Kommunias underskrevet d. 26. september 2019, som d. 17. juli er fremsendt til Naalakkersuisut til stadfæstelse samt herefter kundgørelse. Skrivelsen samt vedtægterne er vedlagt.

- Vedtægt om anvendelse af motoriserede befordringsmidler i det åbne land i Qeqqata Kommunias, trådte i kraft 29. april 2014.

er vedtaget ved et kommunalbestyrelsesmøde d. 29. april 2014. jeg har efter henvendelsen fra Ombudsmandens embede konstateret at Selvstyret ikke har stadfæstet den pågældende vedtægt, derfor har jeg bedt om et notat om status for stadfæstelsen, da jeg er blevet orienteret om at der har været en dialog med Selvstyret ang. Stadfæstelsen. Qeqqata Kommunias mål er at vi snarest får sikret en stadfæstelse af Naalakkersuisut, hvor vi herefter kan kundgøre vedtægten. Ombudsmanden vil blive orienteret om sagen, når der er afklaring herom.

- Vedtægt for lokaludvalg i Qeqqata Kommunias, Vedtægterne trådte i kraft den 29. maj 2019.

Vedtægterne er sendt til kundgørelse d. 17. juli 2020 til Naalakkersuisut, Formandens departement. Vedtægterne samt skrivelsen er vedlagt.

- Vedtægter for ældreråd i Qeqqata Kommunias, Således vedtaget af kommunalbestyrelsen den 27. oktober 2016.

Der er vedtaget nye vedtægter for ældrerådet som trådte i kraft d. 1. juli 2020 Sekretariatet for Velfærdsområdet har fremsendt disse til stadfæstelse hos Naalakkersuisut. For yderligere oplysninger herom kontakt [...]

- Vedtægt om fiskeri efter fjeldørred for Qeqqata Kommunias, Således vedtaget af kommunalbestyrelsen den. 28.05.2015

Kundgjort.

I forhold til Qeqqata Kommunias kundgørelsespraksis, bagudrettet er jeg desværre ikke i stand til at beskrive den hidtidige praksis på baggrund af personaleudskiftning i direktionen i Qeqqata Kommunias. Jeg vil dog gerne informere om at det er vores mål at følge vejledningen om stadfæstelse og kundgørelse af kommunale vedtægter, udstukket af Lovafdelingen v. Formandens Departement, hvor direktionssekretariatet samt kommunaldirektøren til enhver tid har ansvaret for at sikre dette.

[...]

I dag d. 17. juli har vi indsendt disse vedtægter til Naalakkersuisuts indenrigskontor, til kundgørelse.”

Ved e-mail af 27. oktober 2020 bad jeg Qeqqata Kommunia om at oplyse, hvorvidt kommunens katte- og hundevædtægt, begge kundgjort den 11. februar 2015, fortsat er gældende.

Qeqqata Kommunia oplyste ved e-mail af 2. november 2020, at begge vædtægter fortsat er gældende.”